

menighets hilsen

ORGAN FOR EIDSVÅG MENIGHET
NR. 4 - SEPTEMBER 2017
35. ÅRGANG

Fargerik høstkonsernt

Side 4.

Kirken pusses opp
Side 2 og 4

Historiespel i havgapet.
Side 7-9

Glade gutter på Glesvær-tur.
Side 19

hvem - hva - hvor?

EIDSVÅG MENIGHETSKONTOR

Eidsvåg kirke, Vollane 3, 5105 Eidsvåg
Kjernetid: 09.00-12.00

Kontakt for kirkelige handlinger:

For dåp, vigsel og gravferd, kontakt kirketorget, tlf 55 59 32 10, Vestre Strømkai 7, 5008 Bergen, kirketorget@bergen.kirken.no, hjemmeside: www.bergen.kirken.no

ADMINISTRASJONSLEDER

Henriette Ørbeck Warpe.
Mobil: 416 33 898.
Direktelinje: 55 30 81 96.
Epost: hw576@kirken.no.
Tilstede: ma, ti, on.

FRIVILLIGHETSKOORDINATOR

Berit Vik Sletten
Mobil: 404 68 155
Direktelinje: 55 30 81 90 / 97
BS256@kirken.no

SOKNEPREST

Børge Ryland (fra og med 1.mai)
Mobil: 932 557 74
Direktelinje 55 30 81 91
br265@kirken.no

KAPELLAN

Johnny Leikvoll Drabløs
Tlf. 920 12 643
Direktelinje: 55 30 81 98
JL555@kirken.no

KANTOR

Jon Stubberud
Mobil: 414 32 232
Direktelinje: 55 30 81 93
JS587@kirken.no

KIRKETJENER

Kalaregy Drange (Regy)
Mobil: 951 74 260
Direktelinje: 55 30 81 95
KD722@kirken.no

TROSOPPLÆRINGSLEDER

Margrete Stordal
Mobil: 904 02 081
Direktelinje: 55 30 81 94
MS488@kirken.no

UNGDOMSMEDARBEIDER

Martin Velsvik
Mobil: 452 52 489
martin_velsvik@hotmail.com

UNGDOMSMEDARBEIDER

Anne Kristin Viseth
Mobil: 994 71 091
ak-viseth@hotmail.com

MENIGHETSRÅDSLEDER

Henning Andreassen
Mobil: 47936051
henning@panrenhold.no

Kirkens SOS

"Et menneske å snakke med" - alltid
Tlf. 815 33 300

Vakthavende prest i prostiet etter kl. 17.00
og på søn- og helligdager: 95 47 91 57

FRA KIRKEVINDUET

Å bygge med levende steiner

Gjerder og sperrebånd! Advarselskilt og stopp-skilt. Ikke akkurat vanlig å knytte slikt til en kirke. Kirken, som skulle være trygg, åpen, utfordrende og inviterende; som Jesus?

AV SOKNEPREST BØRGE RYLAND

Siden mai i år har Eidsvåg kirke vært en byggeplass, med stillas på alle sider, lastebiler til og fra, og en rekke arbeidsfolk på taket av kirken. Taket har fått ny tildekking (tekking), og alle takvinduene er skiftet.

Gjerder, sperrebånd, advarsel og stopp-skilt er nå borte. Velkommen til kirke! Eller hvordan er det? Noen gjerder, sperrebånd, advarsel og stopp-skilt er kan hende fortsatt rundt kirken? Vi merker det vel alle, på ulike måter.

Kanskje noe som får oss til å kjenne ulyst, vegring, likegyldighet, tretthet? Noe eller noen som liksom «står litt i veien», når lysten til å oppsøke kirken dukker opp (underlig hvor mye lettere det kan være å oppsøke en kirke i utlandet).

Kirken er en byggeplass! Ikke bare når taket er lekk, men stadig, hele tiden. Hjemme hos oss er det mye stein som er sprenget ut. Og et langt prosjekt med muring er i gang. Ikke en stein er lik, men så utrolig ulike som de er, blir de satt sammen til en mur av naturstein. Mye tid går med på å finne plass til de ulike steinene, krevende, men utrolig givende.

Å bygge kirke krever innsats, godt arbeidsfelleskap, og lange perspektiver. Vi er både bygningsfolk og levende steiner. Jesus er hjørnesteinen, grunnsteinen.

Velkommen til å være kirke sammen i Eidsvåg. Velkommen til å bygge kirke sammen i Eidsvåg.

LEVENDE STEINER: «Å bygge kirke krever innsats, godt arbeidsfelleskap, og lange perspektiver. Vi er både bygningsfolk og levende steiner. Jesus er hjørnesteinen, grunnsteinen» skriver Børge Ryland. (Foto: Aalborg stift/Creative Commons)

Menighetshilsen

Eidsvåg kirke
Vollane 3, 5105 EIDSVÅG

Neste utgave av Menighetshilsen

kommer ut torsdag 16. november.
Frist for levering av stoff er:
Fredag 20. oktober.
Redaksjonen avsluttes:
Fredag 27. oktober.

Ansvarlig redaktør:

Magne Fonn Hafskor - mobil 922 94 877

Annonseansvarlig:

Torill Hatlebrekke Husebø, thh@bkkfiber.no

Lokalredaksjon for Eidsvåg:

Dag Sunnanå, dag.sunnana@gmail.com

Kari Fonn Hafskor, kacorn@online.no

Anne Tafjord Kirkebø, anne@brage.biz

Fargerikt i kirken

Tertneskoret, KorNess, Tertnes Vokal og Eidsvåg menighet har blitt inspirert av forestillingen «Fargespill», og planlegger nå en konsert der de tar den fargerike musikken med inn i kirkerommet.

Flere av sangene de vil fremføre er fra den vanlige salmeboken, små perler med fengende rytmer fra hele verden. I tillegg blir det sanger fra Afrika, Sør-Amerika og Midt-Østen.

– Vi håper å lage en stemningsfull og spesiell

KIRKELIG FARGESPILL: – Vi håper å lage en stemningsfull og spesiell konsert for publikum i alle aldre, sier kirkemusiker Jon Stubberud. (Arkivfoto: Magne Fonn Hafskor)

konsert for publikum i alle aldre, sier kirkemusiker Jon Stubberud, og forteller at de har fått med seg de iranske musikerne Ehsan Hajjar (fiolin) og Iman Vafaei (santur).

I tillegg spiller Lars Kolstad (trommer), Tino Andersen (klassisk gitar), Michael Barnes (saksofon), Mads Berven (gitar), og med Jon Stubberud selv på flygel. Leder i Kirkens Bymisjon i Bergen, Arne Lynngård, vil lede konsert og allsang, og et eventuelt overskudd vil gå til Bymisjonens integreringsarbeid i Bergen.

Eidsvåg kirke, søndag 29. oktober kl. 18.00. Billetter voksne kr. 100,- / barn gratis.

AKTIVITETER I EIDSVÅG MENIGHET, FRA A TIL Å:

Babysang

Følg med på oppslag i kirken. Onsdager. Lek, musikk, rim og regler, frukt og drikke. Ta med deg barnet, 20 kroner og kom. Kontakt: Margrete Stordal, 90402081

Barnekor

Øvelse onsdager. Musikkverkstedet (1-3 trinn) kl. 18-19. Sang, dans, rytmeinstrumenter. Kontakt: Jon Stubberud, 41432232.

Benedictinerne

Kor for sangglade voksne. Øving i kirkerommet torsdager kl. 19.30. Kontakt: Benedicte Sjøvold, 92649817

Fredagstilbudet for ungdom

- «Klubben»- 7.klasse: Kontakt Marthe Eikeland, tlf 45082265 eller Nora-Marie Bore Tvedt, 47840501.
- TGI Eidsvåg (Thank God in Eidsvåg): Samling for ungdom i Eidsvåg menighet fra 14-20 år. Kontakt: Martin Velsvik, 45252489.
- TGIF (Thank God it's Friday): Samling for ungdom i prostiet fra 15-20 år. Se nettsiden og Facebook for info.

Gla'sang

Sangkor for pensjonister og andre som er hjemme på formiddagstid. Kl. 11.30 på onsdager i partallsuker. Kontakt: Dag Sandnes, 55182263.

Hyggetreff

Første onsdag i måneden kl. 11.30-13.30. «Tema», god mat og prat. Kontakt: Bjørg Holte Simonsen, tlf. 45446249.

Speiderne

Samling om torsdagene. Følg med på nettsiden; www.eidsvagspeiderne.org

Tikaffen

Samling annenhver tirsdag kl. 10 i oddetallsuker. Biljard, kaffe, samtale. «For menn i sin beste alder». Kontakt: Olav Sture, 95203752

Andre lag og organisasjoner

Eidsvåg helselag - Kulturhuset, Eidsvågskogen 5.

Seniortrim: mandager 10.30-11.30. 5. Sosialt samvær i etterkant.
Helselagsmøter («torsdagstreffene»): kl. 12.00 siste torsdag i måneden. Variert program. Samme sted som over.

Torsdagstreffet. Tertnes bedehus
Et møtested for godt voksne. Hyggelig prat, et godt måltid og underholdning kl. 11.00-13.15. Se ellers oppslag.

Åpent hus – Tømmervågen
Kulturhuset kl. 11-30, hver tredje onsdag i måneden. Se oppslag.

Konsert på allehelgenskvelden

Øyvind Stømer (bildet) spiller saksofon, Solveig Fosse synger og Jon Stubberud bidrar med orgel og flygel på konserten søndag 5. november kl. 19.00. Det blir et variert program med folketoner, negro spirituals og musikk av Duke Ellington.

Allehelgensdag er en spesiell dag for å komme til kirken med alle slags sorg og savn. I kirken er det mulig å tenne lys, og lytte til musikk som er valgt ut med tanke på å gi hverandre håp gjennom å være medmenneske, og formidle det håp som Gud gir.

Det er gratis adgang og kollekt ved utgangen.

Givertjeneste/gaver til Eidsvåg menighet:
Kto 3637.07.21623

Menighetshilsen kommer ut 5 ganger i året. Oppslag: 4000.

Sats og trykk:
MOLVIK GRAFISK AS

Eidsvåg kirke, en byggeplass?

Neida, Eidsvåg kirke skal ikke bygges på, men mange vil nok ha lagt merke til at området rundt kirken nærmest har vært avstengt som om det skulle være en byggeplass.

TEKST OG FOTO: DAG SUNNANA

REDUSERT ADGANG: Kirkebygget i Eidsvåg har en tid vært gjerdet inn. Dette har redusert tilgangen for kirkelige handlinger som dåp og begravelser.

Sannheten er at det nå foretas viktige og sterkt tiltrengte vedlikeholdsarbeider på kirkebygget, hvor fasadene er preget av heldekkende stillaser. Maling av de resterende fasadene vil imidlertid måtte utstå til senere etter at malerarbeid på en av fasadeveggene ble utført i fjor.

– I første rekke dreier det seg om utskifting av takvinduer etter at kirken har vært utsatt for lekkasjeproblemer. De gamle takelementene er byttet ut med nye elektriske elementer som også gir en slags solbrille-effekt, forteller administrasjonsleder Henriette Ørbeck Warpe.

Med det kraftige regnet som har vært i den seinere tid har lekkasjene vært ekstra merkbare, og også skapt utfordrende arbeidsforhold for entreprenørselskapet Åsane Byggmesterforretning (ÅBF) og kirkens eget servicefirma Akasia.

Sistnevnte firma har også stått for forbedringsarbeider i kirkens vestibyle. Der er det lagt nye gulvfliser, montert nye garderobe-elementer og skap, og veggene er kledd med lyddeppe eikespiler. I tillegg vil det komme nye møbler. Alt dette bidrar til å gjøre vestibylen i underetasjen til et mer innbydende sted å samles.

– Arkitekter for vestibyle-utbedringen har vært Akasias Siri Austgulen, og både arkitekter og mannskapene som har jobbet med utbedringene har gjort en kjempefin jobb, fastslår Ørbeck Warpe.

Og, som om ikke det er nok, så har kirkens egne ungdommer vært i sving i kirkens kjelleretasje. Her har de ryddet, hengt nye bilder på veggene og satt et mer ungdommelig preg på samlingsrommene sine.

INNBYDENDE ENTRÉ: Vestibylen i Eidsvåg kirke er blitt ny i løpet av sommeren.

Babysang starter opp igjen

Nå inviterer vi i Eidsvåg til babysang i kirken hver onsdag. Første samling var 13. september. Babysang er et tilbud til dere som har et barn fra 0 til 1,5 år. Vi har en sangstund på ca. 40 minutter, hvor vi lærer rim, regler og sanger. Til det bruker vi rytmeinstrumenter og beveger oss.

Babysang er et fint møtested for både mødre og fedre. Etter sangøkten kan man sitte igjen, prate sammen og bli kjent med andre foreldre i nærmiljøet. Ta gjerne med matpakke, så byr vi på kaffe, te og litt nacks. Du betaler 50 kroner første gang og siden 20 kroner for hver gang, som dekker serveringen.

Vi holder på hver onsdag frem til 8. november. Det er ingen påmelding, bare å møte opp. For spørsmål, ta kontakt med Margrete Stordal på ms488@kirken.no eller ring på tlf. 55308194 eller mobil 90802081.

FELLESSKAP: Babysang bidrar til å skape fellesskap og er et fint tilbud for småbarnsforeldre. (Foto: Privat)

En prat med Tone

Et par ganger i måneden møter Tone Birkeland på vakt i Kirkens SOS i Bergen. Hun tar dagvakter, kveldsvakter og nattevakter og er alltid litt spent før vekten begynner.

TEKST OG FOTO: TORE KRISTIANSEN

VIKTIG OG GIVENDE: – Min egen lille og forholdsvis trygge verden blir veldig mye større når jeg sitter på vakt, sier Tone Birkeland.

– Når jeg løfter av telefonrøret eller åpner en melding, vet jeg aldri hva som møter meg. Min egen lille og forholdsvis trygge verden blir veldig mye større når jeg sitter på vakt, for samtalen spenner over et stort register, forteller Tone Birkeland.

Mange er dønn ensomme og savner noen som er glad i dem. Andre har angst og får ikke sove. Noen strever med følelsen av å ikke strekke til i de relasjonene de er i. Andre bakser med eksistensielle spørsmål knyttet til tro, liv og død. Noen skader seg eller baler med vonde ettervirkninger av mobbing eller andre overgrep. Noen er så slitne at de ikke vet om de orker å leve mer.

Hode og hjerte

– Hva gjør du på vakt?
– Noen samtaler er lange og krevende, andre varer bare 5-10 minutter. Jeg svarer også på skriftlige epostmeldinger. De er ofte mer direkte på sak enn telefonene, og det å svare i skrift, krever både hode og hjerte, forteller Tone.

Da hun begynte i 2004, gikk hun gjennom et tre måneder langt innføringskurs.

– Det var knallbra, og dekket mange av de områdene der vi som telefonvakter kan møte utfordringer. Ikke minst ble vi kurset på vår egen rolleforståelse. Vi trenger ikke å ha ambisjoner om å være eksperter, bare på å være oss selv, og på å møte den som tar kontakt, med åpenhet og respekt. Den bagasjen som ligger i egen livserfaring har også hjulpet meg til å gjenkjenne det folk sliter med, sier Tone.

Generasjonsskifte i staben

Kirkens SOS i Bjørgvin har de siste årene hatt et generasjons-

skifte i staben av frivillige medarbeidere. Før var det ofte godt voksne og pensjonister som meldte seg som medarbeidere. De siste årene har de derimot fått mange unge blant de frivillige.

– Studenter utfordres av det å hjelpe andre. Men de flytter og er mindre stabile. Derfor vil vi gjerne ha flere frivillige også blant de godt voksne, sier Karl Dag Bærum, nestleder ved Kirkens SOS i Bjørgvin.

Han håper flere frivillige mellom 20 og 80 år av begge kjønn vil melde seg til denne krisetjenesten. Kirkens SOS tilbyr 40 timers innføringskurs fra midten av september. De må være glad i mennesker og flinkere til å lytte enn til å snakke. Tro måles ikke, men medarbeiderne må kunne be en bønn om noen ber om forbønn. De frivillige har et par vakter i måneden på rundt fem timer, og følges opp med regelmessige foredrag og samtaler i grupper.

TRENGER FLERE FRIVILLIGE: – Det handler om å skape det trygge møtet som gjør at den andre klarer å snakke sant om livet sitt, sier Karl Dag Bærum. (Foto: Kirkens SOS)

Om du vil bli frivillig medarbeider, kan du kontakte Kirkens SOS Bjørgvin på telefon 55325845 eller sende en epost til bjorgvin@kirkens-sos.no.

Innsamling av klær, sko og sengetøy til Ukraina

v/Tro-Håp-Kjærlighet

Første og siste lørdag i mnd. kl. 12-14.00
v/Lærerhøyskolen på Breistein, Olav Bjordalsvei 43

Pakkes i sekker - kr. 50.- pr. sekk

Kontaktperson: 99 64 24 70

www.thk.no

Abbedissen

begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90

Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

Bergen Omegn

BEGRAVELSEHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge Polden   Espen Polden   Heine Polden   Cathrine Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN

Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA

2.etg på Shellstasjonen
Sortor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Åsane

Begravelsesbyrå

v/ Johannes R. Blom

55 18 90 00 Døgnvakt

E-post: aasane-b@online.no
TERTNESVEIEN 99 (Hildes Blomster AS)

Arna

GRAVFERDSBYRÅ

Ragnhild Th. Kristing
Marit I. Hope
Torstein A. Jenssen

Vi kan hjelpe til med
rådgivning og tilrettelegging ved
begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 24 08 08
www.arna-gravferdsbyraa.no
Lakslia 13 • 5261 Indre Arna

Koba Christensen

BEGRAVELSESBYRÅ

127 års erfaring - Din trygghet i en vanskelig tid.

- Gratis samtale i hjemmet
- Egen blomsteravdeling
- Alle prisklasser - forhåndspris
- Gravmonumenter

Dreggsallm, 5003 Bergen **Telefon: 55 300 800** post@koba.no, www.koba.no

Dåp, konfirmasjon eller bryllup?

Vi har det du trenger for å dekke
ditt nydelige festbord!

Stort og unikt utvalg i norske håndlagde lys, servietter,
løpere, lysestaker, skåler, silkeblomster, bordkort m.m.

Fjøsangerveien 207
55 31 80 01

Løiten Lys Bergen

Løiten

Lys

www.loiten-lys-bergen.no

Åsane Senter Kilden Senter Oasen Senter Sletten Senter

www.toppeblomster.no Tlf: 55 18 03 00

TREseksten

BIBLER - BØKER - MUSIKK - FILM - KORT - GAVER

Åsane Storsenter 42 (rulletrapp opp fra Sport1)
TLF.: 55 19 82 00

Ull er omsorg

JANUS
www.janus.no
Since 1895

Besøk oss gjerne på Janus
Kultursenter på Espeland

FØRERKORT KL. B

- Fornøyde kunder
- Trygge sjåførere

Tlf. 92 26 66 33

Kjøkken • Bad • Garderobe

Salhusveien 55, 5131 Nyborg
Tlf. 55 53 98 40
www.jcinterior.no

Besøk en av Norges største shop in shop

LENE BJERRE DESIGN

Et heldags eventyr ytterst i havgapet

FELLESMØNSTRING FOR HELE LOKALSAMFUNNET: Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i Kinnaspelet.

«Turen til Kinn og teateret ved havet er ei oppleving du sjeldan finn make til» står det i programheftet til Kinnaspelet. Dette er et utsagn som jeg gladelig slutter meg til, etter å ha overvært årets forestilling på den lille øyen Kinn lengst vest i havet.

TEKST OG FOTO: THRUDE DEISZ

Bare båtturen opp til Florø er ren terapi. Hjertet eser av stolthet over alt det vakre vi ser; trivelige småsamfunn langs kysten og på øyene utenfor, der fiskere og småbrukere, med seig utholdenhet og stoisk ro har taklet elementene i hundrer av år.

Vel fremme på Kinn går vi den smale veien langs sjøen fra fergeleiet og inn til middelalderkirken. Det er som om vi er på vandring inn i en annen verden. En enslig bil tar seg langsomt frem på den smale veien. Vi skjønner nødvendigheten, men later som om vi ikke ser den.

Katedralen ved havet

Etter 20 minutters gange åpner landskapet seg. Kinnaklova, de to fjelltoppene skilt av en dyp kløft, ruver mot oss. Den djerpe fjellformasjon er skapt av naturen selv, og har vært landemerke for sjøfarende i årtusener. Jeg lover meg selv at neste gang vil jeg opp der, 315 meter over havet, og få den store utsikten over øyriket.

Vi går gjennom portalen til utescenen der forestillingen skal begynne om noen timer, for å «holde» plasser i amfiet. Til tross for at plaststolene står som hekkende hvite fugler oppover lien, får jeg et viff av forventning, der jeg prøvesitter og skuer ned på den gedigne trescenen med middelalderkirken og havet som levende kulisse. Det er virkelig med på å skape den særegne atmosfæren vi så tydelig fornemmer.

Men først er det høymesse ved biskop Halvor Nordhaug inne i «katedralen ved havet», Kinnakyrkja. Det er alltid spesielt

å komme inn i en kirke. Særlig en gammel og vakker, der du kan sitte i velbrukte trebenker og tenke på alle som har sittet her tidligere. Gud føles nærmere her enn i gedigne katedraler.

Som naturlig er i et jubileumsår - markerte også biskop Nordhaug reformasjonen. Etterpå var det altergang og nydelig salmesang av «munke» fra forestillingen vi snart skulle se. Og om kvelden var det keltisk kveldsbønn, med sang og musikk hentet fra den keltiske kristendomstradisjonen, på øyene Lindisfarne og Iona.

Hele bygden stiller opp

Men nå altså til høydepunktet på turen, Kinnaspelet. Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i denne årvisse begivenheten, som også stimulerer tilhørighet og fellesskap. Flere av hovedaktørene kommer fra Sogn og Fjordane Teater, andre er «importert» for anledningen, men de fleste hører til lokalbefolkningen.

Noen av personene i stykket må skiftes ut fra år til år, blant andre Sunniva og Borgny, som skal spilles av pur unge piker. Men mange er med i flere år, gjerne i forskjellige roller. Å skulle administrere det hele, og instruere et sånt oppbud av mennesker, må være vanvittig mye arbeid, og sikkert en nervepåkjenning til tider - men jeg er også sikker på at de har det kjempefestlig underveis også.

«Songen ved det store djup», som er den poetiske undertittelen på spelet, handler om da reformasjonen kom til Kinn en dag i 1537. Vi lever med i bygdefolkets opprør når dansk kongens fut gjør sitt inntog og vil ta fra dem alt de har trodd på og støttet seg til. Pavekirkens tid er forbi. Kongen skal nå

DA REFORMASJONEN KOM TIL KINN: Vi lever med i bygdefolkets opprør når dansk kongens fut gjør sitt inntog og vil ta fra dem alt de har trodd på og støttet seg til.

ei alt kirkegodset, og en ny luthersk prest innsettes. Bygdefolket slår spontant ring om presten sin. Han står steilt mot overmakten, og nekter å utføre den symbolske handlingen det er å gi fra seg kirkenøkkelene.

Her er også et snev av besk humor; «prestefrillen» Margrete er ramm i replikkene, og den eneste som hilser reformasjonen velkommen - fordi hun tror at hennes katolikkprestmann da vil gifte seg med henne.

Legenden om St. Sunniva

Som et spill i spillet kommer bygdefolket sitt «kirkespill», der vi blir tatt tilbake til 900-tallet, da den kristne prinsesse Sunniva fra Irland flykter fra vikingkongen Ramn, som vil ha henne til dronning. Sammen med følget sitt legger hun ut på havet i båter uten seil, ror eller årer, og lar vind og havstrømmer råde.

Båtene driver i land på Selja. Senere blir hun St. Sunniva, helgen for Vestlandet. Søsteren Borni driver i land på Kinn,

KATEDRALEN VED HAVET: Kinnakyrkja ligger der som en verdig grå eminense.

MIDDELALDERMUSIKK I MIDDELALDERKIRKE:

Familien Hulbækmo fikk halve kirken til å trampe takten, før de avsluttet med en nydelig gammel salmetone.

og skal etter legenden være hun som fikk bygget Kinnakyrkja. Spelet blir slik en litt innfløkt sammensetning av legende og forfatterens spinn om denne, men stram regi, entusiastiske deltakere, musikken - og ikke minst naturen omkring - gjør det hele levende. Scenene der horder av vikinger stormer opp fra sjøen, med bygdefolket som en diger murrende masse i bakgrunnen, og munkenes veldige kor - samt futen og hans følge av truende soldater; det er virkelig et imponerende skue.

Mange kommer igjen år etter år og har Kinnaspelet som en spennende sommertradisjon. For noen er det en fin måte å kombinere kunst og naturopplevelser på. Her er mange turer og opplegg for hele familien - for barn også.

Musikk fra middelalderen

Etterpå var det konsert med Tone Hulbækmo, som hadde med seg gemalen Hans Fredrik Jacobsen, fløytist med diverse andre «strenger på sin lyre» (lutt, gitar, torader) og sønnen Alf Hulbækmo (tangenter og munnsspill). Tone selv sang og deklamerte, og spilte både norsk harpe, trøorgel og lyre. Hun bandt det hele sammen på en avslappet og humoristisk måte, samtidig som hun med entusiasme fortalte om instrumentene og musikken de fremførte. Den var særdeles variert.

Tone Hulbækmo har for øvrig mottatt Spellemannsprisen flere ganger, også sammen med sin mann. I stemmen har hun nok et mangfoldig instrument. Fra den mykest tenkelige - til en absolutt nifs, knurrende, raspende, truende røst som jeg aldri har hørt maken til. Også en bit av den allsidige Hulbækmo. Men mest var det vakkert og mye var selvkomponert.

Hun opererer med noe hun kaller «naturtoneskalaen», og i alt hun gjør har hun sin særegne «tone» som en understreng. Særlig står den norske harpen hennes hjerte nær. Det finnes bare ni slike i Norge, fikk vi vite. Alle er forskjellige. Hun kaller den et mytisk instrument med magisk kraft, og fortalte at vi i

Norge har hatt en folkelig harpetradisjon siden middelalderen. Instrumentbygger Sverre Jensen laget den første kopien av en gammel harpe. «Den ble min, og jeg var solgt» sier Tone. Man kan bli lodden av lykke av de sprø, vare, ja, nesten overjordiske, tonene hun formår å få frem på den harpen. Spesielt vakkert er det når hun får følge av husbonden på fløyte.

Konserten var en super avslutning på en strålende dag. Det regnet ikke en dråpe. I motsetning til dagen før: da kom nemlig det verste vær i Kinnaspelets minne. Det bøttet ned, til alle var så dyvåte at de ga blaffen. Det forlyder at det ble en aldeles spesiell - og meget vellykket forestilling.

Fakta

Kinnaspelet

- Har like siden 1985 blitt fremført årlig på Kinn, der det dramatiske landskapet og den åpne himmelen skaper de perfekte kulissene for den utendørs forestillingen.
- Stykket er et samarbeid mellom Sogn og Fjordane teater, musikere og over 160 lokale aktører.
- Kinnaspelet - Songen ved det store djup er skrevet av Rolf Losnegård, med musikk av Per Janke Jørgensen.
- De profesjonelle skuespillerne i årets forestilling var Reidun Melvær Berge (Borni og Sunniva), Peter Førde (Tarve og vikinghøvdingen Ramn), Jeppe Beck Laursen (dansk fut), Kyrre Eikås Ottersen (prest) og Idun Losnegård (Magrete prestefrille).
- Regissør Jeff Pedersen (2016, 2017), musikalsk ansvarlig: Harald Dahlstrøm.
- Mer informasjon: www.kinnaspelet.no

Vår første lutherske kirkeleder

Det var nettopp de egenskaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble Pederssøn (1490-1557) til slik en god brobygger ved overgangen til protestantismen.

GEBLES BERGEN: Hieronymus Scholaeus laget sitt kjente kobberstikk av Bergen i 1581, 24 år etter at Geble Pederssøn døde. Stikket viser blant annet de nå forsvunne Nikolaikirken og Martinskirken.

AV LISE MCKINNON

Hele dette året skal stå i reformasjonens og den opprørske tyske munken Martin Luthers tegn. En nordmann som fikk stor betydning for vår egen overgang til den nye lære (som ikke skjedde offisielt før i 1536) var Geble (eller Gjeble) Pederssøn, som må ha vært Luthers rake motsetning når det gjaldt temperament, fredsæl som han var.

Pederssøn får æren for at overgangen til protestantismen gikk forholdsvis smertefritt på vår kant av landet, i motsetning til i Nidaros, hvor den krigerske erkebiskopen Olav Engelbrektsson til slutt måtte rømme landet.

Hovedkilden til biografisk materiale om Pederssøn er fem brev, samt det hans nevø og pleiesønn Absalon Pederssøn Beyer skrev om ham i sin dagbok og i en minnetale.

Viet til katolsk biskop

Geble ble født omkring år 1490 på Helgeland, «*aff Welbyrdige ærlige Forældre, hvis Fader var Raadmand vdi Bergen, hans Moder heed Margrethe ocsaa aff Adel*». Han gikk først på skole i Trondheim, deretter i Bergen. Så dro han til Nederland, hvor han studerte teologi, matematikk, naturfag og musikk, før han vendte tilbake til Bergen som magister i filosofi i 1517. I Nederland må Geble ha blitt

kjent med humanismen; blant annet studerte han i Leuven, hvor Erasmus Rotterdams muligens oppholdt seg samtidig.

På vei til Leuven var han innom et kloster hvor abbeden ville overtale ham til å bli munk. «*Hvorpaa M. Gieble hannem tackede, oc sagde sig endnu ingen Lyst at haffve der til, men heller endnu meere sig udj Bogen at forfremme*». Dette med å forfremme seg i boken, kan sikkert stå som motto for Geble. Han arbeidet hele sitt videre liv for både andres og egen kunnskapsutvikling.

Etter hjemkomsten var Geble en kort tid rektor ved latinskolen, så ble han kannik

og sokneprest i Mariakirken. Da biskop Olav Torkildsson døde i mai 1535, ble han domkapitlets kandidat som ny biskop i Bergen. Han reiste til Danmark for å bli viet til biskop i den katolske kirke, og opplevde det forunderlige (og sikkert forvirrende) å komme hjem som lutheransk superintendent med den nye kongen i Danmark, Kristian 3., som øverste myndighet.

Ikke nok med det: Han reiste fra landet Norge, og kom hjem til det som i mellomtiden var blitt en dansk provins! Den nye kongen hadde allerede bestemt at Norge var «så forringet» at det måtte være «under Danmarks krone til evig tid».

Reagerte på «kjetteriet»

Geble ble det eneste geistlige «overhode» i Norge som gikk direkte over fra en katolsk stilling til en luthersk. De andre biskopene ble avsatt, men måtte etter noen år gjeninnsettes (som superintendenter) fordi det ikke fantes kvalifiserte menn til å overta.

Det første brevet vi har etter ham er til erkebiskop Olav av Nidaros, datert 14. april 1531. Her skriver han om det som skjer på den politiske front i Danmark og Europa. I en bisetning nevner han alt «kjetteriet» som spirer frem, og at han håper at uroen og opprørene vil komme til en «god fred og endretighet».

Brev nummer to til erkebiskopen (i et fremdeles katolsk Norge) er datert 13. desember 1535, og gjelder bispevalget i Bergen. Det hadde vært store problemer både i og utenfor kirken i de tolv årene Olav hadde vært biskop. Kirkens menn ble behandlet respektløst, og klostrene forfalt. Det Geble ønsket var orden og trygghet i stiftet, og han avslutter brevet med at han og domkapitlet aldri vil «falle ifra Eders Nådes råd».

Den gode strid

Geble var den nærmeste til å bli utnevnt til ny biskop i Bergen, men i riksrådet satt det sterke motstandere (blant annet Vincens Lunge) som ville bruke utnevnelsen som en brikke i sitt politiske spill. Om Geble skrev de at det var «jintet mandelighet hierthe eller raadt j hannem». Han manglet altså mot, beslutsomhet og handlekraft.

De nye superintendentene fikk til hovedoppgave å «prædike Guds rene

Ord for Menighederne». I det fjerde brevet vi har etter Geble, skrevet til en ung islandsk venn, Gissur Einarsson i 1538, er tonen blitt helt i Luthers ånd: «Arbeid i Herrens vingård og strid den gode strid! Så ut hans rene ord, for at det en gang kan bære frukt i ditt land, med tålmodighet! Herren Jesus Kristus vil gi kraft og styrke». Gissur ble få år senere den første lutherske superintendenten på Island.

Geble Pederssøn var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto.

Alle de katolske prestene i Norge som ønsket det fikk bli i sine stillinger. Dette krevde mye rettledning; i tillegg kom opplæring av en ny generasjon prester. Mange danske prester var uvillige til å reise hit; lønnen var lavere i Norge og det var et farlig folk som «sloge Præster og andre ihiel».

Fikk beholde inntektene

Prestene var nå blitt embetsmenn lønnet av staten. Geble nøt derimot godt av denne overgangsfasen; han fikk blant annet inntekter fra munkelivgodset og en fjerdedel av fisketienden «som gaaer af Toldbode Paa Bergen». Til gjengjeld bekostet han reparasjoner av Domkirken og et nytt orgel der. Han anla en fin hage, ansatte en flamsk gartner, og fikk innført frukttrær, blomster og urter. Han var interessert i botanikk, og tok sitt herbarium med på sine reiser.

Selv en vinranke skaffet han seg. Vindruene ville ikke modnes i vår norske sommer, men han tok inn de umodne druene og hang dem over bordet sitt, og, forteller Absalon: «lod fremmede Folk see, at Windruer kunde ocsaa voxte i Norrig. Men strax hand døde, forvisnede Wintræet, ligesom det ville haffve sørget, for hans Død».

Mye penger brukte Geble også til å bekoste videre utdanning i Danmark og Tyskland for begavete gutter fra latinskolen. Denne skolen var jo for en stor del beregnet på blivende prester.

Ingen fanatiker

Geble giftet seg aldri. Når noen spurte ham om hvorfor, viste han til de unge som hadde vært elever ved latinskolen og sa: «Disse er mine børn». De møttes til samtaler, og når Geble oppdaget at en gutt var spesielt musikalsk, bekostet han undervisning til det unge talentet var «fuldkommelig udlærd paa Orgelværck».

Etter et slagtilfelle i 1555 ba Geble kongen om å bli løst fra sitt embete, noe kongen avslo, men han tillot ham å bruke soknepresten på Voss (som også var kannik i domkirken) til vikar i embetet. I 1557 skriver Absalon: «9 Martij døde M. Geble».

Mange nyere tids historikere har ment at det var nettopp de egenskaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble til slik en god brobygger ved overgangen til protestantismen. Han var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto. La oss håpe han får all den ære han fortjener når Norge skal feire sin egen reformasjonsfest i 2036!

Kilder:

- Steinar Imsen: *Da reformasjonen kom til Norge (Cappelen, 2016)*
- Sigrun Høgetveit Berg: *Reformasjonen (Samlaget, 2017)*
- Absalon Pederssøn: *Dagbok og Oration om Mester Geble (Universitetsforlaget, 1963)*
- Terje Ellingsen: *Gjeble Pederssøn skriver brev (artikkel trykket i Bjørgvin, 1986)*
- *Norges historie (Cappelen, 1980)*

SEGL OG SIGNATUR: Geble Pederssøns segl og navnetrekk, hentet fra et brev fra 1539 - som nå er oppbevart i Riksarkivet.

Eit godt liv

– Ytre Arna er ein god plass. Me som voks opp på 60-70-talet, var heldige. Me var så like. Foreldra arbeidde i fabrikk. Alle var på same plan, og me fekk eit godt samhald. Somme interesserte seg for idrett. Eg lika betre song og musikk. Samtidig hadde me foreldre og andre me såg opp til, som var mykje med i bygda, aktive i mannskor, på fotballbanen og anna. Me hadde lyst å bli som dei, og det blei me.

TEKST: INGVAR FLØYSVIK

FOTO: TOR KRISTIANSEN

Å intervjuja Thor Kalland er ikkje som å intervjuja andre. Eg fekk aldri tid til å stilla nokon spørsmål; mi oppgåve blei å få fingrane til å springa fort nok over tastaturet.

Representasjon og alkohol

Thor Kalland fortel at han har vore kokk, køyrt trailer, gått i malarlære, vore i Arne fabrikk og Toro.

– Best har eg trivest med sal. Eg har hatt salsjobbar i daglegvare, verktoy, industri, spesialarbeidstøy, og no i Akasia, som er eit selskap eigd av Bergen kirkelige fellelsråd.

Salsyrket førte med seg mykje representasjon, og etter kvart fekk han eit alkoholproblem. Då søkte han seg eg til AA. Sinnsrobøna der fekk mykje å seia.

– I byrjinga surra denne bøna i hovudet mitt kvar halvttime. AA har eit sterkt andeleg program. Eg har prøvd tusen andre metodar for å halda meg edru. Men dette programmet har hjulpet meg og millionar andre.

Vegen til kyrkja

Han måtte vita meir om det andeleg. Då var vegen kort til kyrkja. Der trefte han mange fine folk.

– Eg var ikkje klar over kor mykje bra arbeid som vart gjort her. Eg ville vera med og sjå kva eg kunne gjera, og har difor engasjert meg i soknerådet. Eg er heldig som får vera med i kyrkjelyden i Ytre Arna. Det gjev meg fantastisk mykje, seier han.

– Me sit med ei av dei to trekyrkjene i Bergen. Ho er ein arv me må ta vare på, ein arv som har vore der i glede og sorg. Me må få fram igjen at dette er vår plass, der me kan få fred og ro, få sitja og tenkja. Så har me fått ein arv til, me har eit stort kyrkjelydshus, «gamleheimen». Det vil me ta vare på. Me arbeider no med å utvikla det slik at det kan bera seg sjølv utan lotteri og flaskeinnsamlinga; det er jo så lite flasker att i Ytre Arna no!

Anonyme alkoholikarar

Då han kom med i AA, møtte han «Dei tolv trinna». Dei blei utgangspunktet for den trua han har fått.

– Trua har vore med meg og gjort at eg kjenner meg mykje tryggare. Egoismen forsvinn. Eg får eit anna syn på folk, har lyst å gjera lite grann for å gjera verda rikare. Når eg snakkar med folk som ikkje har betre greie på det enn eg ein gong hadde, blir det ofte snakk om religionskrigar eller at det ikkje er teke nok omsyn til Daudehavsrullane. Dette har eg ikkje greie på, seier han.

– Men eg ser folk som ved trua si har fått eit heilt nytt liv, og greier å halda seg borte frå tidlegare misbruk. Det resultatet ser eg ikkje hjå andre. Dersom ein ikkje klarer å fylla tomrommet etter misbruket med noko positivt, vågar eg å påstå at ein dett tilbake, ein ser ikkje meininga med livet. Det var jo ein grunn til at misbruket byrja. Alkohol hjelpte, var ei fantastisk støtte heilt til det tok overhand. Då treng ein ei makt som er sterkare enn ein sjølv. Ein må slutta å vera Gud i eige liv. Det har eg prøvd.

I Akasia

I fjor blei Kalland tilsett i Akasia. Selskapet arbeider med å ta vare på mellomalderkyrkjene, ja, alle kyrkjebygningane, og gravplassane, så dei ser finast mogleg ut. Selskapet gjev også tilbod om gravstell.

– Me har spesialistar på trepleie og på eldre teknikkar innan både murar- og tømrarfaget, elektrikarar som kjenner kyrkjene i kommunen, og arkitekter som lagar alt frå barnehagar til nye gravplassar, fortel han.

No som kyrkja er teken ut av Staten, må me rekna med at økonomien vil bli trongare. Akasia kan òg hjelpa til å utvikla eigedomane slik at kyrkjelydane kan få inntekter.

Nygift

Fjoråret brakte også ei anna endring inn i livet hans, i og med at han gifta seg.

– Det er rikt å få vera saman med nokon så godt det lèt seg gjera resten av livet, at me i lag kan byggja noko opp. Eg har vore gift før med ei fantastisk kone, som tok seg av alt med heim og ungar, for eg hadde meir enn nok med meg sjølv. Det er eg forhåpentlegvis ferdig med.

Barneborna betyr mykje for han, å få sjå bilete og filmar frå dei som er langt borte, og møta dei som er nær.

Fakta

AAs tilfriskningsprogram

Kjernen i det foreslåtte programmet for personlig gjenreisning er i **De Tolv Trinn** som er basert på erfaringene fra de første medlemmene i vårt fellesskap:

1. Vi innrømmer at vi var maktesløse overfor alkohol, og at vi ikke lenger kunne mestre våre liv.
2. Vi kom til å tro at en Makt større enn oss selv kunne bringe oss tilbake til sunn fornuft.
3. Vi bestemte oss til å overlate vår vilje og vårt liv til Guds omsorg, *slik vi selv oppfattet Ham*.
4. Vi foretok en fryktløs og grundig moralsk selvransakelse.
5. Vi innrømmer, ærlig og utilsørt, våre feil for Gud, for oss selv og et annet menneske.
6. Vi var helt innstilt på å la Gud fjerne alle disse feilene i vår karakter.
7. Vi ba Ham ydmykt om å fjerne våre feil.
8. Vi satte opp en liste over alle dem vi hadde gjort vondt mot og ble villige til å gjøre alt sammen godt igjen.
9. Vi gjorde opp med disse menneskene når det var mulig å gjøre det uten å skade dem eller andre.
10. Vi fortsatte med selvransakelsen, og når vi hadde feilet, innrømmer vi det uten å nøle.
11. Vi søkte gjennom bønn og meditasjon å styrke vår bevisste kontakt med Gud, *slik vi selv oppfattet Ham*, og ba bare om å få vite Hans vilje med oss og kraft til å utføre den.
12. Når vi hadde hatt en åndelig oppvåkning som følge av disse trinn, prøvde vi å bringe dette budskapet videre til alkoholikere og praktisere disse prinsippene i all vår gjerning. (kjelde: www.anonymealkoholikere.no)

Sinnsrobøna (skrevet av Reinhold Niebuhr):

Gud, gjev meg sinnsro til å godta dei tinga eg ikkje kan forandra, mot til å forandra dei tinga eg kan, og forstand til å sjå skilnaden!

– Eg får noko igjen kvar dag ved å sjå at ungane skikkar seg vel og greier seg godt, byggjer opp familiar på ein heilt annan måte enn eg gjorde det. Det er så kjekt å sjå at dei klarer seg, at dei har det dei treng, seier han.

– Eg finn ei eiga kraft i bøn og meditasjon, ikkje så mykje i å be om noko som i å gje meg tid, og gjennom å takka for det eg har fått. Det skjer utruleg mykje positivt kvar dag. Viss ein berre tyngjer seg ned i problem, kjem ein ikkje vidare. Eg får ikkje gjort så mykje med fortida, ein kan jo be om orsaking for dette og hint, men får aldri gjort fortida om. Difor må eg skapa meg eit liv der eg får sjå framover. Og så kjenner eg at eg er utruleg heldig, utstyrt med svært godt humør - det boblar opp med kommentarar og dill og dall, kanskje slikt som av og til skulle vore usagt. Eg har eit lett liv og eit godt liv.

Rovdrift på Guds skaperverk

John Grishams Forvandlingen (Gray Mountain, 2014) handler om miljøkriminalitet innen kull-industrien i USA. I stedet for vanlig kullgruve drift under bakken, blir hele fjelltopper fjernet.

Kullet ligger i lag omtrent som fyllet mellom lagene i en kake. Øverst på fjelltoppen står det skog, så følger et lag med jord, deretter et lag med stein, og endelig et leie med kull. Når et gruveselskap får tillatelse til drift på denne måten, går de til angrep på fjellet med all slags tungt utstyr.

Først bruker de bulldosere til å renske vekk all skogen, så jorden og til sist all steinen. Nå ligger kullet opp i dagen og kan taes vekk. Så kan neste lag med stein røskes vekk til det dukker opp et nytt kulleie. Trærne, jorden og steinmassene blir ofte kastet ned i dalene og blir til det som kalles dalbunnfyllinger. Disse ødelegger vegetasjonen, utrydder dyrelivet og tetter til naturlige bekker og elver. En ny miljøkatastrofe er resultatet. Det er ikke uvanlig å sprengre vekk de øverste 150 meterne av en åsopp. Det kan gå utover drikkevannet og gjøre områder ubeboelige. Romanen handler om en ung advokat, Samantha, som

arbeider i et stort advokatselskap i New York. En finanskriser gjør at mange selskaper går overende, og advokatene må finne seg annet arbeide. Samantha får en jobb i den lille byen Brady i Appalachia-fjellene. Der skal hun jobbe gratis for et lite småbyfirma som tilbyr fri retts hjelp for ubemidlede. Det varer ikke lenge før hun får stiftet bekjentskap med kullindustrien.

I bokomtalen står det at i Forvandlingen introduserer Grisham den «kuleste heltinnen» siden Pelikanrapporten og «verden trenger Grishams helter».

I dag, når mennesker har fått øynene opp for hva vi gjør mot skaperverket, er dette en viktig bok. Kan vi finne eksempler på «rovdrift» av naturen i vårt eget land? Hva skjer for eksempel i Førdefjorden? Hva med vår oljeutvinning?

Anne Karin Corneliussen

Akasia
-verdier for generasjoner

GRAVSTELL

Akasia Gravstell tilbyr et stort utvalg av stellavtaler og spesialtilpassede avtaler. Vi steller over 8000 graver i Bergen og omegn* og våre profesjonelle gartnere har lang erfaring.

Vi tilbyr nå gratis vinterdekking ved signering av helårsavtale for 2018. Vinterdekking inkluderer granbar og krans.

Les mer om våre avtaler på www.akasia.no

Kontakt oss på telefon: 55 59 39 00
epost: gravstell@akasia.no

*Gjelder ikke Osterøy

Stjernen
Åpen barnehage

I ÅSANE KIRKE

Babysang for de minste

› Mandag og torsdag kl 12.00

Kom og bli med på babysang i det flotte kirkerommet i Åsane kirke! Sammen synger vi velkjente barnesanger og regler. Sangene gjør vi levende ved hjelp av bevegelser og sansestimulering.

Aktiviteter for de større

› Løvegjengen (4-åring)	› Leker og materiell
› Førskolegruppe	› Lekerom og gymrom
› Formingsaktiviteter	› Snekkerbod

Andre aktiviteter og fellesarrangementer

› Felles samlingsstund	› Åpne familiedager
› Karneval og julefest	› Internasjonal dag
› Turdager/utflukter	› Babymassasjekurs

Se vår hjemmeside www.aasanemenighet.no og Stjernen Åpen barnehages Facebook-side «Stjernen Åpen barnehage». Her finner du info om hva som skjer i tiden som kommer. Har du spørsmål? Kontakt styrer Kate Bølstad: 55 36 22 62 / 917 24 471. Hjertelig velkommen!

ÅSANE KIRKE

www.aasanemenighet.no

Åsane kirke / Åsane prosti

STAT OG KIRKE HAR SKILT LAG:
Ved årsskiftet var det slutt på tiden da
Den norske kirke også var statskirke.

Stat + kirke = slutt!

Hva betyr det for oss kirkegjengere at kirken er skilt fra Staten? Hva er det som har skjedd i forholdet mellom Staten og kirken det siste tiåret? Hvem styrer og bestemmer hva i dag?

TEKST: EDVIN BRATLI

Vi har hørt disse og flere andre spørsmål de siste årene. Her skal jeg forsøke å gi noen enkle svar på hvordan det er i dag.

Hvem bestemmer?

Tidligere var det Staten som var øverste organ i Den norske kirke. Biskoper og proster ble utnevnt (= tilsatt) i Statsråd, der Kongen og statsrådene satt. Det var Kirkedepartementet som administrerte kirken. Nå er det Kirkemøtet som er vårt øverste organ. Kirkemøtet samles til et seks dagers møte hvert år. Kirkemøtet har 116 medlemmer, og er det øverste demokratiske valgte organet i Den norske kirke.

Mellom de årlige møtene må noen administrere Den norske kirke. Dette er det Kirkerådet som gjør. Kirkerådet forbereder de sakene som skal behandles av Kirkemøtet, iverksetter Kirkemøtets beslutninger og leder arbeidet mellom Kirkemøtets samlinger. Dermed er det Kirkerådet som nå foretar tilsettinger av biskoper og proster.

Bispedømmerådene tilsetter prestene i hvert bispedømme. Det har også ansvar for å fordele penger/lønn til prester, diakoner, kateketer, til dem som arbeider innenfor trosopp-læring og diverse annet. Slik har det vært i mange år.

De kirkelige fellestrådene, som det finnes ett av i hver kommune, har heller ikke opplevd endringer ved skillet mellom Staten og kirken. De har ansvar for drift av kirker, gravplasser, og personalet som arbeider i kirken, unntatt prestene. Soknerådene opplever heller ingen endring nå.

Pengestrømmen?

Hvem lønner hvem nå? Hvor kommer pengene fra? Her er det egentlig kun én endring ved skillet mellom Staten og kirken. Før bestemte Stortinget (i Statsbudsjettet) hvor mye penger Staten skulle bruke på kirken. Kirkedepartementet fordelte de mange utbetalingene til diverse formål, og lønn til biskoper, proster og prester. Derfor kunne prestene si at de var statsansatt.

Nå bevilger Staten fortsatt et beløp som skal gå til Den norske kirke. Det blir bestemt i Statsbudsjettet hvert år. Dette utbetaler de så direkte til Kirkerådet, som forvalter og fordeler og betaler ut lønn til alle geistlige og til dem som arbeider administrativt i kirken og på bispedømmekontorene. Prestene har nå fått Den norske kirke som sin nye arbeidsgiver.

På lokalplanet, i hver kommune, er det ingen endring når det gjelder økonomien. Fellestrådet får sine årlige bevilgninger fra sin kommune til drift av kirkene, gravplassene og til sine tilsatte.

Kjære leser!

Bladet du nå holder i er et resultat av innsatsen fra mange frivillige fingre. Likevel er det en del kostnader med produksjonen av hvert blad.

Stor takk til alle dere som har bidratt økonomisk til bladet, dette er med på å gjøre det mulig å utgi bladet.

Dersom du ønsker å støtte oss, kan du sette inn et beløp på vår bankkonto 5081.08.55409.

Adressen er Menighetsbladene, c/o Åsane Menighet, postboks 83 Ulset, 5873 Bergen. Det er mulig å få skattefradrag på gaver der totalt årsbeløp overstiger kr 500.

På forhånd takk til de som finner anledning!

Vennlig hilsen Bjørn Otto Aarheim,
styreleder for menighetsbladene i Åsane prosti

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Les mer og meld din interesse på
kirkens-sos.no

www.eidsvaagauto.no – Følg oss på Facebook

EIDSVÅG AUTO AS

Aut. bilverksted • Karrosseri
Lakeringsverksted
Eidsvågbakken 21 - 5105 Eidsvåg

MEGA GAR SERVICE
GODKJENT VERKSTED

Tlf. 55 25 10 20

ASTRI VÅRDAL

ASTRI VÅRDAL

Statsautorisert revisor/autorisert regnskapsfører

Revisjon: aksjeselskap, stiftelser, borettslag mm.
Regnskapsføring

Ytre Arna   Mail: astri@vaardal.no
Tlf: 55 53 14 94   Nettside: <http://www.vaardal.no>

**Rolfs Matbu og
Selskapsservice**

EIDSVÅG I ÅSANE • 26 ÅRS ERFARING

Vi leverer eller du henter!

VI LAGER MAT TIL:

- Konfirmasjon
- Dåp
- Runde dager
- Kurs
- Minnestunder

Eidsvågveien 150 • 5105 Eidsvåg i Åsane
Tlf: 55 29 26 32 • post@rolfsmatbu.no
www.rolfsmatbu.no

Advokatfirmaet

Sigrun Pedersen M.N.A.

Arv/gaver

Barnerett

Familierett
– sambo/ekteskap

Samlivsbrudd

Kjøp/salg fast eiendom
– bolig/hytte

Littleåsvg. 49, 5132 Nyberg.
Inng. C, 3. etg. (Bergen Kontorhotell)

Tlf.: 55 18 86 00

advokat.sigrun.pedersen@hotmail.com

Pris på bad innen 5 dager!

Tlf.: 952 25 603 • mail: post@aogbygg.no

AOG BYGG AS

www.aogbygg.no

XL BYGG ADOLF JAHNSEN

Fagerdalen 4, 5039 Bergen, Tlf 55 33 36 00
www.adja.no e-post: post@adja.no

Tanker om tro

Min tro mon tro?

Min tro er et tvilsomt prosjekt. Stadig støter jeg på problemer.

AV NILS MAGNUS ULVIK

Et av de vanligste og vanskeligste spørsmålene er: Hvordan kan det finnes en allmektig gud som styrer alt og som elsker alle mennesker når det samtidig skjer så mye tragisk og vondt i verden? Hvordan kan en allmektig gud tillate alt det onde som rammer mennesker så tilfeldig? Jeg har ikke gode svar.

Når jeg en sjelden gang våger meg ut i en diskusjon med mennesker som ikke tror, blir jeg gjerne satt fast. Stadig ender jeg opp i paradokser og selvmotsigelser. Det skjer forresten ikke bare i diskusjoner med andre. Jeg møter også selvmotsigelser når jeg for meg selv prøver å få orden på hva jeg egentlig tror på. Det blir problematisk å tro det jeg tror at jeg tror på.

I ordboken finner jeg at «paradoks» betyr «en tilsynelatende selvmotsigende påstand som ved nærmere ettertanke viser seg å inneholde en viss sannhet». Når jeg sammen med resten av menigheten under søndagens gudstjeneste leser trosbekjennelsen høyt, kan jeg oppdage at noe av sannheten i troens paradoks faktisk kan være at jeg ikke av meg selv kan make å tro det jeg bekjenner at jeg tror på. Gud selv eller Jesus må stadig gi meg troen og tro for meg.

Dette er ingen ny og original oppdagelse. Den har vært kjent og erfart av mange opp gjennom tidene. Martin Luther sier det slik: «Jeg tror at jeg av egen kraft ikke kan tro». Troen blir skapt og vedlikeholdt av noe utenfor mennesket. Gud er den kraften som skaper tro i menneskets hjerte. Han både skaper troen og holder den ved like. Vi kan kalle det troens gave.

Dermed løses ikke alle trosspørsmål. Fortsatt er det mye som slett ikke kan forstås. Mange spørsmål uten gode svar blir tilbake som noe av mystikken i troen. Men vi kan overgi våre vanskelige trosspørsmål til Gud. Vi behøver ikke helt alene kjempe så hardt hverken for eller imot troen. Troen som opprettholdes av Gud gir trygghet. Troen skal være til å hvile i.

Nils Magnus Ulvik, som skrev denne teksten, døde 28. august, etter et kort sykeleie. Menighetsbladene lyser fred over hans minne.

Kleiveland A.S
Ur og Gull

www.kleivelanduroggull.no
Åsane Storsenter tlf 55191800
Øyrane Torg tlf 55240496

Morgon lyser raud

Salmeboka (og Sangboken) har fått med seg salmar og songar frå misjonslanda som vi syng utan å reflektere over det. Her er ein salme frå Kina og Sri Lanka, som har ei spesiell historie bak seg.

AV HARALD MYKLEBUST

Første vers av salmen med nummer 803 i den nye Norsk salmebok (2013), med melodi av Te-ngai Hu, er skriven av kinesiske Zhao Zichen (1888-1979), medan 2.-4. vers er ført i pennen av srilankiske Daniel Thambyrajah Niles (1908-1970) frå Sri Lanka.

Kort fortalt: Zhao Zichen hadde buddhistiske foreldre, men gjekk på ein kristen skule og vart døypt som 20-åring. Han reiste til Nashville, Tennessee og tok teologisk utdanning. Sidan reiste han tilbake til heimlandet, og vart professor og dekan ved Yenching Universitet i Beijing (1936-52).

Då kommunistane tok makta, vart det problematisk. Han prøvde å få til ei form for forsoning med det nye regimet, noko som la grunnen for det vi i dag kallar «Three Self Movement»-rørsla i Kina. Etter ei tid vart han anklaga for å bryte prinsippet med å ha for nære band med amerikansk misjon. Han vart fråteken tittel og arbeid ved universitetet. Han gjekk inn i ei åndeleg krise, ja, han fråsa seg kristentrua, noko som mellom anna førde til at styresmaktene «rehabiliterte» han like før han døyde.

Daniel Thambyrajah Niles tok metodistisk, skule og vart prest i metodistkyrkja på Ceylon, no Sri Lanka. Seinare vart han president i Ceylon Methodist Conference, og vart nytta til ulike verv i Verdskyrkjerådet.

Han skreiv mange salmar, og denne, som Zichen hadde skrive første verset til, skreiv han tre nye vers til. Via amerikanaren Francis Wilson Price (1895-1974), misjonær barn frå Kina, og som gjorde teneste der, mellom anna som professor ved

universitetet i Nanking, og vart utvist frå Kina i 1952, same året som Zichen vart avsett, vart salmen omsett til engelsk.

Denne teksten har vi fått omsett til norsk, via svensk, av sunnmøringen Oddbjørn Leirvik (f. 1951), som sjølv skriv: «Det var eit songark i Aeropagos eg kom over. Kina-relasjonen til Aeropagos går tilbake til Karl Ludvig Reichelt sitt misjons- og dialogarbeid i Kina frå 1920-talet og framover, i det som då heitte Den norske buddhistmisjon, no Aeropagos». Leirvik har vore prest og leiar for dialogsenteret Emmaus, og er no professor i interreligiøse studier og studie-dekan ved Det teologiske fakultet i Oslo.

Det er ein glad morgonsong som gjennom lys og varme, fuglesong og blomeprakt viser oss Herrens herlegdom, og fører oss via det daglege brødet og gjennom livet sine fall og nederlag til nåden i Gud gjennom Jesu Kristi kjærleik til eit evig liv. Om melodien til denne unge jenta frå Kina, Te-ngai Hu, kan kjennest framand, vil den etter kvart vinne seg, med sin orientalske dâm!

SALME NR. 803: Ein glad morgonsong som gjennom lys og varme, fuglesong og blomeprakt viser oss Herrens herlegdom. (Foto: Maasaak/Creative Commons)

Samler inn klær til Ukraina

Nå har du muligheten til å gi videre de klærne du ikke bruker til THK-stiftelsen, som frakter dem ned til Ukraina. Der er det et stort behov.

HJELP UNDERVEIS: Egne trailere bringer sekker med klær og sko til en hardt rammet lokalbefolkning i Ukraina. (Foto: THK)

Du har mulighet til å hjelpe ved å levere sekker med klær. Dette skjer søndag 17. september. Du kan levere sekken før gudstjenesten og etter fra 12-30-13.30. Du leverer sekken på parkeringsplassen der vil noen fra THK stå sammen med Margrete Stordal og ta imot sekken og 50 kr pr sekk.

Du kan komme med en eller flere sekker med klær. Dette dekker transport ned. Sjøførene kjører gratis, så vi betaler bare for bensin. I sekken kan du ha: Sko, klær, sengetøy og leker. Vi ønsker at du har lekene i en egen pose.

THK (Tro, håp og kjærlighet) er en tverrkirkelig stiftelse som støtter kristent og humanitært arbeid i Øst-Europa. De støtter ulike prosjekter som lokalbefolkningen starter opp, alt fra barnehjem til bibelskole. De mener at de lokale bør få sjansen til å hjelpe sitt

Den økonomiske situasjonen i Ukraina er verre enn på lenge. Margrete Stordal, trosopplæringsleder i Eidsvåg, har selv drevet hjelpearbeid i THK-stiftelsen. Gjennom organisasjonen har hun sett at Ukraina har gått fra en del arbeidsløshet, til mye arbeidsløshet. Det er verre nå enn da finanskrisen kom, mener hun. Krigen med Russland gjør det ikke bedre.

eget folk. Derfor driver ikke THK noe arbeid, de er støttepillere. Hvert år får fattige i Ukraina om lag 30.000 sekker med klær fra THK-trailere. Dette er brukte klær som samles inn ved hjelp av frivillige i THK.

Hyggetreffene i Eidsvåg kirke

Vi ønsker velkommen til høstens hyggetreff i Menighetssalongen i Eidsvåg kirke. Merk at disse nå vil bli arrangert på onsdager, mot tirsdager tidligere. Eneste unntak vil være adventsmøtet tirsdag 5. desember. Tidspunktet er som før, kl. 11.30-13.30. Velkommen!

- **Onsdag 4. oktober:** Langs pilgrimsveien til Santiago v/Jostein Buanes.
- **Onsdag 1. november:** Wenches glade trubadurer v/Wenche Grøn med musikkere.
- **Tirsdag 5. desember:** Adventsmøte.

Diakoniutvalget Eidsvåg menighet

Lag ting til julemessen!

Gjennom våren og utover høsten produseres en rekke ting som skal selges på julemessen i Eidsvåg kirke lørdag 11. november.

Vi er en liten gruppe som ønsker at flere slutter seg til oss og kan kose seg med å lage ting til julemessen. I høst samles vi mandagene 25. september, 16. og 31. oktober og 6. november. Møtested er menighetssalen i kirken fra kl. 19 til 21.

Det er videre lagt opp til en «englekveld», der vi altså lager engler, og vi har også en dekor-kveld der vi skal dekorere lys og ulike typer glass. På en av kveldene støper vi lys. I tillegg til hovedtemaene for kveldene har vi ulike andre ting vi skal jobbe med, enten det er strikking, hekling eller annet. Vi ønsker alle som ønsker å bli med oss hjertelig velkommen til å bli med oss utover høsten!

Marit Vik

HJEMMELAGDE ENGLER: Engler i ulike fasonger vil bli å finne på julemessen i Eidsvåg 11. november.

SUMARTUR TIL GLESVÆR: Handelsstaden Glesvær sør på Sotra var målet for den store sumarturen 2017. (Foto: Dag Sunnanå)

Glesvær-tur til stor glede

Den årlege sumarturen for eldre frå Sandviken og Eidsvåg gjekk denne gongen til Glesvær, med omtrent like mange deltakarar frå dei to kyrkjelydane.

TEKST: ELDBJØRG EKEBERG ANDERSEN

Då alle var samla til avreise, kunne soknepresten i Sandviken, Sverre Langeland, ynskje velkomen, og alle stemde i med «No livnar det i lundar».

Turen gjekk vestover mot Fjell kommune, deretter sørover til Kausland kyrkje. Her var det prostiprest Helge Unneland som ynskte oss velkomne til ei gamal fin trekyrkje. At det låg mykje historie i veggene var tydeleg i det prostipresten fortalde om kyrkja.

I mangel av medbrakt musikal trådte Unneland til på gitar i salmen «Med Jesus vil eg fara». Deretter song Sverre Langeland og Birgit Paulsen frå Sandviken den vakre «Solsangen», som seiest å vera av Frans av Assisi. I andakten deretter var Unneland sitt tema om å ha ein far å stole på.

Frå Kausland gjekk turen vidare til Glesvær, med servering på kafeen, der me vart vel mottekne. Lokalet er i ein gamal handelsgard. Det var stor aktivitet med rikt fiske før i tida. Folk tente gode pengar når fisket var godt. Handelsstaden var lenge eigd av ein kar frå Bergen ved namn Wessel. Han gjorde det godt her ute. I dag er kafeen og butikken mykje nytta både vinter og sumar. Hamna er god med ein stor molo, og er ei populær gjestehamn for fritidsbåtar.

Glesvær har dei seinare åra også vore mykje nytta som festivalplass med mange konsertar, Periferifestivalen er vel den mest kjende, og ei rekkje songarar og artistar har vitja staden. Heimvegen gjekk om Steinsland og Klokkarvik, og i glede og takksemnd over ein slik fin dag var det naturleg å syngja både «Millom bakkar og berg» og «Så grønn en drakt» i bussen heimover.

Turen vart avslutta ved Sandviks kyrkje, og Bjørg Holte Simonsen kunne takke på vegne av deltakarane frå Eidsvåg. Takken gjekk til Sverre Langeland som dyktig turleiar og til Bjørg Eriksen frå Sandviken og hennar gode hjelparar.

GOD STEMNING: Glede og smil under vitjinga i Kausland kyrkje med prostiprest Helge Unneland, turdeltakar Arne Skjelbred og sokneprest Sverre Langeland. (Foto: Privat).

RETURADRESSE:
Eidsvåg menighet
Vollane 3
5105 EIDSVÅG

VELKOMMEN TIL EIDSVÅG KIRKE

Gudstjenester i Eidsvåg kirke: Se Eidsvåg under nettsiden: www.bergen.kirken.no eller www.eidsvagkirke.no for nærmere detaljer. Der står det også offermål til den enkelte søndag. Kan du tenke deg å være med på dugnad for søndagsskolen? For tiden har vi ikke mannskap til dette. Vennligst ta kontakt med trosopplæringsansvarlig: Margrete Stordal, ms488@kirken.no, tlf 99276122.

17.09. 2017, 15. s i treenighetstiden

Matt 7,24-28 Huset bygd på fjell
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. J. Leikvoll Drabløs. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe. OBS: Det er mulig å levere klær til THK før og etter gt. Se omtale inne i bladet.

24.09. 2017, 16. s treenighetstiden

Mark 7,31-37 Jesus sa til den døde: Effata
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. Prost Ø. Skauge. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe.

01.10. 2017, 17. s i treenighetstiden

Joh 11,17-29 og 30-46 Jesus vekker opp Lazarus
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Høsttakkefest med utdeling av bok til 4- og 6-åringene. B. Ryland og M. Stordal. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe.

08.10. 2017, 18. s i treenighetstiden

Matt 8,14-17 Jesus helbreder Peters svigermor
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. B. Ryland. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe.

15.10. 2017 19. s i treenighetstiden

Luk 20,45-21,4 De rikets selvhevdelse og den fattige enken
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. B. Ryland. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe.

22.10. 2017, 20. s i treenighetstiden

Joh 11,1-5 Jesu venner i Betania
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. J. L. Drabløs. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe.

29.10. 2017, Bots og bønnedag

Luk 13,22-30 Er det få som blir frelst?
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. J. L. Drabløs. Nattverd, takkoffer, kirkekafe.

05.11. 2017, Allehelgensdag

Matt 5,1-12 Saligprisningene
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. Vi minnes de som er døde siste året. B. Ryland. Nattverd, kirkekafe.

12.11. 2017, 23. s. i treenighetstiden

Mark 10,28-31 Få hundre ganger så mye igjen
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste med prostebesøk. Prost Ø. Skauge, J. L. Drabløs, B. Ryland. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe.

19.11. 2017, 24. s i treenighetstiden

Tema: «Mennesket er ikke til salgs.»
Salhus kirke kl. 11:00 (MERK STEDET!) Fellesgudstjeneste med Salhus og Biskopshavn ifm Luther-jubileet. Appell ved daglig leder i Bergen Bymisjon, Arne Liljedahl Lynngård. Nattverd.

26.11. 2017, Kristi Kongedag

Matt 25,31-46 Dommen
Eidsvåg kirke kl. 11:00. «Lys våken-gudstjeneste». J. L. Drabløs og M. Stordal.

03.12.2017, 1.s i advent

Luk 4,16-22a Jesus står frem i Nasaret
Eidsvåg kirke kl. 11:00. Gudstjeneste. B. Ryland. Dåp, nattverd, takkoffer, kirkekafe.

18.06. Magnus Stub Gaulen, Eidsvåg kirke

18.06. Ellinor Lund Hagen, Eidsvåg kirke

25.06. Victoria Alexandra Fossdal Erdal, Eidsvåg kirke

25.06. Jørgen Silden Håvardsholm, Eidsvåg kirke

05.08. Eli Vaage Bjørge, Ullensvang kirke

06.08. Alma Pastor Edwardsdal, Åsane kirke

06.08. Johannes Havnen, Åsane kirke

06.08. Odin Mikal Madsen, Lindås kirke

06.08. Arthur Eikås Silnes, Eidsvåg kirke

13.08. Mia Helen Hansen, Odda kirke

13.08. Eva Misje, Sandvikskirken

20.08. Kasante Thorsen Johannessen, Salhus kirke

17.05. Odd Kåre Vatlle f. 1935

02.06. Elinor Bøe f. 1930

21.06. Victor Lie-Larsen f. 1937

25.06. Ragnar Johannes Lohne f. 1930

08.07. Rolf Johnsen f. 1955

14.07. Gunnar Erling Virkesdal f. 1934

18.07. Ragni Havre Senneseth f. 1950

20.07. Sigrund Kapsberger f. 1942

31.07. Helmut Kapsberger f. 1938

04.08. Geoffrey Christopher Schild f. 1935

04.08. Pål Norheim f. 1962

12.08. Solveig Oddny Hagen f. 1933

Reformasjonsåret 2017

I forbindelse med 500-årsjubileet for vår lutherske kirke, er det høsten 2017 lagt program for fire spesielle temagudstjenester:

- Nåden alene (var 27. august)
- 17. september: Skaperverket er ikke til salgs
- 15. oktober: Frelsen er ikke til salgs
- 19. november: Mennesket er ikke til salgs

Gudstjenestene blir forskjellige i form av lovsangsgudstjeneste, familiegudstjeneste og familiegudstjeneste. Den siste i rekken blir stor fellesgudstjeneste med Biskopshavn og Salhus menigheter. Daglig leder i Kirkens bymisjon i Bergen, Arne Liljedahl Lynngård, vil holde appell om dagens viktige emne. Vi håper alle vil slutte opp om denne storsamlingen! Vel møtt!